

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autorka práce (studijní obor): Tereza Čížková (Kulturní studia)

Název práce: Dezinformace v současném českém mediálním prostoru

Vedoucí práce: Mgr. David Skalický, Ph.D.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Předložená práce se věnuje jednomu z aktuálních témat současného mediálního prostoru, jímž jsou dezinformace. Výklad je smysluplně rozvržen – po krátkém připomenutí toho, že nejde o fenomén zcela nový a v historii masmediální komunikace lze najít dezinformace dlouho před vznikem internetu, se věnuje vyjasnění základních pojmů (dezinformace, fake news, misinformace, dezinformační kampaň, hoax, propaganda, argumentační klam ad.), možným důvodům a motivacím pro tvorbu a šíření dezinformací i projektům, které proti němu bojují (Nelež, Čeští elfové ad.). Výklad je srozumitelný, koherentní, psaný kultivovaným způsobem (byť několik gramatických chyb či překlepů v textu najdeme), vhodně doplněný příklady z českého mediálního prostoru posledních let (Covid-19, kampaň spojená s prezidentskými volbami atp.). Jde tedy o velmi dobrou práci, ke které však mám pár připomínek ani ne tak týkající se napsaného, ale spíše toho, co mi v předložené práci chybí. Jde totiž o text na dolní hranici požadovaného rozsahu, který nepochybně mohl být rozsáhlejší a zabývat se reflektovaným tématem do větší podrobnosti, hloubky i šířky.

Dezinformace mají nepochybně řadu rozličných podob a způsobů šíření. Příkladů dezinformací uvedených v práci mohlo být nepochybně podstatně víc. Větší pozornost také mohla být věnována samotnému jazyku dezinformací, výrazovým prostředkům dezinformačních textů či sdělením vizuálního typu – autorka se až na výjimky spolehla pouze na parafrázi dané „kauzy“. Právě zde se přitom otevíral prostor pro detailní výzkum určité aktuální dezinformační kampaně, jejích nástrojů, kanálů, ohlasů atd., který by byl originálním příspěvkem k poznání fake news rezonujících v současném českém mediálním prostoru.

Namísto toho se autorka spokojila jen s několika málo notoricky známými (často převzatými) příklady dezinformací, které v jejím výkladu pouze slouží jako parciální doklad obecných úvah.

Hlouběji mohla směřovat ve své odpovědi na otázku, proč lidé dezinformacím věří a proč je dál šíří. Nízká mediální gramotnost je nepochybně jeden z důvodů, ne však důvod jediný. Existují kupříkladu výzkumy, které ukazují, že nedůvěra ve státní instituce či veřejnoprávní média nejsou vždy důsledkem (jak píše autorka na str. 7 své práce), ale často spíše příčinou příklonu k dezinformačním serverům, „alternativním“ výkladům, konspiračním teoriím a v důsledku společenské radikalizace. Roli zde hrají sociální vyloučení, segregované školství, privatizace médií, politický populismus, dominance sociálních médií vlastněných miliardáři, jejichž ekonomické cíle jsou často v přímém protikladu s úsilím o kultivovanou komunikaci atd. Dezinformace jsou nepochybně komplexnějším sociálním problémem, než jak jej prezentuje předložená práce, z níž lze snadno nabýt dojmu, že vše vyřeší mediální vzdělávání ve školách a apel na kritické myšlení.

Jsem přesvědčen, že k podobným otázkám by autorku přivedlo důkladnější studium teoretické literatury, která se fake news věnuje nejen z hlediska fungování médií, ale kupříkladu také z hlediska sociologického či antropologického. V soupise použitých zdrojů najdeme mnoho odkazů (jejich řazení je bohužel nahodilé, nesjednocené dle jedné citační normy, a proto velmi nepřehledné), směřujících však až na výjimky k publicistickým článkům, webům věnovaným dezinformacím či popularizujícím publikacím. Akademické publikace mezi nimi bohužel chybí.

Jsem si jist, že autorka by výše zmíněné skutečnosti dokázala ve své práci reflektovat a předložit text ještě podstatně kvalitnější a především originálnější. Bohužel se rozhodla pro cestu méně namáhavou.

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

.....
podpis vedoucího práce

V Českých Budějovicích dne 1. 6. 2023

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------